

Onderwerp

Aanbieding perspectiefnota 2025-2028 en procedure technische vragen

Kern mededeling:

De perspectiefnota 2025-2028 wordt door het college van Gedeputeerde Staten (digitaal) aangeboden aan Provinciale Staten

Mededeling:

Op 30 april 2024 hebben Gedeputeerde Staten de perspectiefnota 2025-2028 vastgesteld. Op 15 mei zal een korte beeldvormende toelichting worden gegeven in de vergadering van de Integrale Commissie. De oordeelsvormende behandeling is gepland op 12 juni in de Integrale Commissie. De besluitvormende ronde is op 26 juni gepland in de vergadering van Provinciale Staten.

Provinciale Staten worden in de gelegenheid gesteld om technische vragen te stellen. Deze vragen dienen uiterlijk vrijdag 24 mei om 10:00 uur door middel van het bijgevoegde format ingediend te worden bij de Statengriffie (via email). Gedeputeerde Staten verwachten de technische vragen uiterlijk 7 juni te beantwoorden.

Wanneer u technische vragen heeft, dan verzoeken wij u om gebruik te maken van deze schriftelijke vragenronde en de vragen tijdig te stellen. Dit stelt de ambtelijke organisatie in staat om de beantwoording adequaat voor te bereiden.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Format technische vragen perspectiefnota 2025-2028	3264393	Ja
Statenvoorstel vaststelling perspectiefnota 2025-2028	3264299	Ja
Inventarisatie onderwerpen voor de perspectiefnota 2025-2028	3266362	Ja

Registratienummer

3264386

Datum

30 april 2024

Expertiseteam

ETFIN

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Inventarisatie technische vragen perspectiefnota 2025-2028

De fracties kunnen technische vragen via onderstaand format per e-mail indienen bij de griffie. Deze vragen dienen uiterlijk vrijdag 24 mei om 10:00 uur ontvangen te zijn. Technische vragen zijn financieel-technisch van aard of kunnen betrekking hebben op een verduidelijking van de aangeboden teksten en/of cijfers.

Het streven is om tijdig ingediende vragen uiterlijk op 7 juni te beantwoorden.

Bij de paginanummers kunt u het paginanummer invullen van de meegezonden perspectiefnota.

Nr	Fractie	Onderwerp	Pagina-nummer	Vraag
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Onderwerp

Perspectiefnota 2025-2028

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. De perspectiefnota 2025-2028 als kader te hanteren voor de programmabegroting 2025 en de daarin op te nemen meerjarenraming.

2. Doelstelling programmabegroting

Een degelijk en solide financieel beleid voeren, zodanig dat er jaarlijks een sluitende begroting wordt aangeboden en dat onze reserves op een verantwoord niveau blijven.

3. Eerdere behandeling

Op 10 april 2024 is tijdens een beeldvormende sessie van de Integrale Commissie gesproken over de contouren van de perspectiefnota 2025-2028. Daar is een voorlopige schets van het financieel meerjarenperspectief gegeven en zijn de thema's en onderwerpen gedeeld die als relevant werden beschouwd voor opname in de perspectiefnota.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Uw Staten zijn bevoegd om kaders te stellen voor de programmabegroting. In deze perspectiefnota 2025-2028 wordt u geïnformeerd over ontwikkelingen die van invloed zijn op de op te stellen programmabegroting 2025. Op basis van deze informatie kunt u, tijdens de Algemene Beschouwingen, kaders stellen voor de programmabegroting 2025, die dit najaar aan u ter vaststelling zal worden aangeboden.

5. Verdere behandeling PS

De uitkomsten van de Algemene Beschouwingen zullen door ons college worden verwerkt in de ontwerp programmabegroting 2025. Deze zal eind september van dit jaar worden aangeboden aan uw Staten met het oog op de begrotingsbehandeling die op 13 november 2024 is voorzien.

6. Korte toelichting op voorstel

In deze perspectiefnota geeft ons college informatie over de financiële en beleidsinhoudelijke vooruitzichten voor de middellange termijn. De focus bij de financiële voorstellen in deze perspectiefnota ligt op de uitvoering van het coalitieakkoord 2023-2026.

In het eerste deel van deze nota geven wij een de perspectieven voor de visie op Flevoland mee, die gebruikt kunnen worden voor de algemene beschouwingen. In het laatste deel zijn daarvoor ook denkrichtingen opgenomen, als bijlage bij deze nota. Daarvoor hebben wij gebruik gemaakt van inventarisaties van onderwerpen die vooral op de middellange termijn aandacht van Provinciale Staten vragen.

Het tweede deel omvat een beschrijving van de transitieopgaven voor Flevoland. Wij werken daar opgegeven gericht aan, wat betekent dat het de programma's uit de begroting overschrijdt en ook dat we dat samen met andere betrokkenen doen, zoals de Flevolandse gemeentes en het waterschap. Ook de bedrijven en Flevolandse inwoners zijn daarbij betrokken.

Provinciale Staten
26 juni 2024

Agendapunt

Lelystad
30 april 2024

Registratienummer
3264299

Expertiseteam
ETFIN

Portefeuillehouder
Hofstra, H.J.

Routing

Integrale commissie:
15 mei 2024
12 juni 2024

In het derde deel hebben wij, op basis van de perspectieven en thema's, voorstellen opgenomen om in de begroting 2025 middelen beschikbaar te stellen. De focus bij de financiële voorstellen in deze nota ligt de jaren tot en met 2028.

In het vierde deel is de actualisatie van het financiële perspectief beschreven. Ten opzichte van de programmabegroting 2024 (en de daarin opgenomen meerjarenraming) zijn er aanzienlijke wijzigingen te melden en ook is de jaarschijf 2028 toegevoegd.

7. Beoogd effect

Uw Staten in staat te stellen kaders te stellen voor de op te stellen programmabegroting 2025.

8. Argumenten

1.1 De perspectiefnota 2025-2028 biedt uw Staten het actuele inhoudelijke en financiële perspectief waarmee kaders kunnen worden gesteld voor de programmabegroting 2025.

In de perspectiefnota geven wij aan welke ontwikkelingen er voor de komende jaren worden voorzien op belangrijke thema's en welke positie wij daar voor de provincie in zien. Voorts is er een actualisatie gemaakt van het financiële meerjarenperspectief ten opzichte van de programmabegroting 2024. Tijdens de beeldvormende sessie in april van dit jaar was al aangegeven dat het financieel perspectief voor de komende jaren anders is dan ten tijde van de begrotingsbehandeling 2024.

Onze financiële verkenning heeft de programmabegroting 2024 als vertrekpunt. Vervolgens hebben wij nieuwe inzichten, met invloed op de programmabegroting, geschetst in het nieuwe financiële perspectief. De belangrijkste veranderingen hebben te maken met het provinciefonds, de belastingcapaciteit, de stelposten en de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk. De conclusie uit de financiële verkenning is dat de begroting over de horizon tot en met 2028 nog structureel in evenwicht is. Wel zien wij een aflopende trend van de begrotingsruimte.

Het financiële perspectief is positiever dan dat wij begin 2024 hadden verwacht, zonder dat we aanspraak moeten maken op de algemene reserve. Zo is het tekort in 2028 omgeslagen naar een positief saldo. Dat komt vooral door de uitkomsten van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk, namelijk de afschaffing van de opschalingskorting (wat een voordeel is van ongeveer € 2 miljoen per jaar). Gezien het grote effect hebben we dit effect betrokken in deze perspectiefnota, vooruitlopende op de meicirculaire van het provinciefonds. Ondanks dat de verwachtingen voor de begrotingsruimte de komende jaren positief zijn, blijven wij wel scherp op de kosten. Het beeld is nog steeds dat de ruimte daalt, terwijl er nog veel te doen is in onze provincie. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan de uitvoering van de Strategische Agenda Flevoland, het landbouwbeleid, de energievisie en overige ruimtelijke arrangementen. Daarom vullen we niet de gehele begrotingsruimte in.

De begrotingsruimte bestaat uit de stelpost 'nieuw beleid' en het vrije deel van de Brede Bestemmingsreserve (BBR). In de volgende tabel is op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt wat de geactualiseerde begrotingsruimte is (bedragen in € x 1.000).

Begrotingsruimte	Stelpost nieuw beleid				BBR
	2025	2026	2027	2028	
Initiële omvang vóór de perspectiefnota	9.063	1.007	2.683	-815	3.193
Aanpassingen na actualisatie financieel beeld	-724	6.906	3.002	3.778	20.461
Reële begrotingsruimte	8.339	7.913	5.684	2.963	23.654
Vraag perspectiefnota 2025-2028	-2.553	-2.553	-2.228	-2.228	-9.725
Restant	5.786	5.360	3.457	735	13.929

Om te komen tot het financiële perspectief hebben wij de ramingen geactualiseerd van het provinciefonds, de opcenten motorrijtuigenbelasting, de stelposten in de begroting en rekening gehouden met de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk.

In de onderstaande tabel hebben wij een totaal overzicht opgenomen van de bijstelling van de begrotingsruimte (bedragen in € x 1.000). Dit is verder toegelicht in de perspectiefnota zelf.

Bijstelling begrotingsruimte	2025	2026	2027	2028	BBR ¹
Uitkering provinciefonds	-2.785	4.022	5.129	11.076	0
Opcenten motorrijtuigenbelasting	1.400	1.500	1.300	1.300	0
Stelposten	305	1.028	625	-8.954	0
Algemene reserve	356	356	-4.052	356	8.963
Brede bestemmingsreserve	0	0	0	0	11.498
Totaal aanpassingen	-724	6.906	3.002	3.778	20.461

In het derde deel van deze perspectiefnota zijn voorstellen opgenomen vanwege nieuwe wettelijke taken, uitbreiding van bestaand beleid en ambities met financiële impact op de begrotingsruimte. Dit is in de perspectiefnota per thema en per voorstel beschreven. Deze voorstellen kunnen geheel vanuit de begrotingsruimte financieel worden gedekt.

Voorstellen perspectiefnota	Stelpost nieuw beleid				BBR
	2025	2026	2027	2028	
Structurele voorstellen	-1.614	-1.614	-1.614	-1.614	0
Incidentele voorstellen	-939	-939	-614	-614	-9.725
	-2.553	-2.553	-2.228	-2.228	-9.725

9. Kanttekeningen

Bij argument 1.1 geven wij aan dat er een voorbehoud moet worden gemaakt op de verwachte begrotingsruimte. De omvang van het provinciefonds zal de komende jaren nog meermaals door het Rijk worden bijgesteld. Ook de belastingcapaciteit is een afhankelijkheid, namelijk van het aantal en het gewicht van de voertuigen die in onze provincie geregistreerd zijn. Ook hebben wij nu de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk betrokken bij de ramingen, maar de Tweede Kamer moet nog wel formeel instemmen met die nota.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Perspectiefnota 2025-2028	3228843	Bijgevoegd

¹ De geschetste vrije ruimte van € 20,4 mln. is de verwachte stand per 31 december 2028 van het vrije deel in de Brede Bestemmingsreserve. Door eventuele amendementen en de realisatie van de bestedingen is dit een iteratief saldo, wat bij het opstellen van de perspectiefnota geactualiseerd wordt.

Inventarisatie onderwerpen voor de perspectiefnota 2025-2028

Peilen en toetsen in de vergadering van de Integrale Commissie van 10 april 2024

Op 10 april 2024 hebben wij in de Integrale Commissie een beeldvormende presentatie gegeven over de financiële contouren voor de komende jaren. In het tweede deel van die bijeenkomst hebben de commissieleden onderling gesproken over de nuances en accenten die meegegeven worden aan het college voor de perspectiefnota 2025-2028. Er is gesproken over nieuwe ontwikkelingen, de keuzes die nodig zijn voor de doorontwikkeling van Flevoland nodig zijn, eventuele dilemma's en keuzes die Provinciale Staten mogelijk zouden willen agenderen en vertalen voor de middellange termijn.

Vanuit de inbreng van diverse Statenfracties hebben wij de onderwerpen samengevoegd en toegekend aan een thema. In dit document hebben wij inzichtelijk gemaakt op welke plek die genoemde onderwerpen in de perspectiefnota of het coalitieakkoord behandeld zijn.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
Energie	Oplossen van de netcongestie	§3.3 Energie en §4.6.4 Energie infrastructuur	Pagina 31.	Onderdeel van de opgave 'energie'.
	Alternatieve energiebronnen zoals een Small modular reactor (SMR), of een thorium reactor	§4.6.4 Geothermie	Pagina 16 'afgewogen mix'. Pagina 32, punt 4.	We onderzoeken de toepassing van alternatieve energiebronnen.
	Energieweerbaarheid en -armoede	Onderdeel van de transitieopgave 'energie'.	Pagina 30, onderdeel van 'toekomstbestendige energie en klimaat'.	Bij alles wat we doen voor de energietransitie hanteren wij het motto dat het voor inwoners en ondernemers haalbaar en betaalbaar moet zijn en dat er voldoende draagvlak is. Specifiek voor energiearmoede geldt dat het vooral een gemeentelijke taak is.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Ondernemingen zelfvoorzienend voor de energie	Pagina 51	Pagina 32, punt 3	Onderdeel van de opgave 'energie'.
Landelijk gebied	Stikstof en legaliseren PAS-melders	§3.2 Landelijk gebied. §8.2 vergezichten.	Pagina 21, 'stikstofruimte'. Pagina 27, punt 5.	De provinciale ruimte willen wij inzetten voor PAS-melders.
	Eiwittransitie	Onderdeel van de opgave 'landbouw.	Onderdeel van de opgave 'energie'.	Dit is opgenomen in de begroting 2024, zie de doelen bij §2.1 Landbouw & visserij.
	Instandhouding agrarische sector in Flevoland	Raakvlakken met de opgave 'landbouw.	Raakvlakken met 'Landbouw, Visserij, Water en Natuur in balans'.	Dit is opgenomen in de begroting 2024, zie de doelen bij §2.1 Landbouw & visserij.
	Evenwichtig investeren in het buitengebied	De ontwikkeling van het buitengebied is verweven in alle transitieopgaven, maar ook bijvoorbeeld in de doelen van 'economie' en 'mobiliteit'.	-	We staan voor evenwichtige investeringen, op alle terreinen binnen de provinciale rol.
	Stoppen met intensieve veehouderij	Raakvlakken met de opgave 'landbouw.	Raakvlakken met 'Landbouw, Visserij, Water en Natuur in balans'.	-
	Instandhouding natuur, Flevoland Natuurinclusief	Onderdeel van de pijler 'Duurzaam natuurlijk fundament'.	Raakvlakken met 'Landbouw, Visserij, Water en Natuur in balans'.	Dit is opgenomen in de begroting 2024, zie de doelen bij §2.1 Landbouw & visserij en §2.2 Natuur.
	Bossenstrategie	Onderdeel van de pijler 'Duurzaam natuurlijk fundament'.	Opgenomen in het hoofdstuk 'Landbouw, Visserij, Water en Natuur in balans'.	Onze visie is dat dit past binnen de transitieopgave 'wonen'. Wij richten er op dat bij de gemeentelijke grondexploitaties ook aandacht is voor de bossenstrategie.
	Klimaatadaptatie	Pagina 50, 'inhoudelijk'.	Hoofdstuk 'toekomstbestendige energie en klimaat'.	In ons beleid houden we rekening met de gevolgen van veranderingen in het klimaat.
Water	Bewaken waterkwaliteit en -kwantiteit, Actieplan bodem en water, Kaderrichtlijn water	Raakvlakken met 'Landbouw, Visserij, Water en Natuur in balans'.	Pagina 65, 'water'.	Dit maakt onderdeel uit van het Flevoland Programma Landelijk Gebied. Zie ook de doelen in de begroting 2024, programma 'landbouw, visserij, water en natuur in balans'.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
Mobiliteit	Toegankelijk en betaalbaar OV	Hoofdstuk 'goede bereikbaarheid en infrastructuur'.	Pagina 13, 'openbaar vervoer'.	Raakvlak met het doel in de begroting 2024 voor 2023-2027: OV is een aantrekkelijk alternatief voor de auto.
	IJmeerverbinding	-	Pagina 10, 'IJmeerverbinding'.	Zie ook de doelen in de begroting 2024, programma 'goede bereikbaarheid en infrastructuur'.
	Lelylijn	§4.1.1 MIRT-verkenning Lelylijn	Pagina 10, 'lelylijn'.	Zie ook de doelen in de begroting 2024, programma 'goede bereikbaarheid en infrastructuur' en 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.
	Keteltunnel	-	Pagina 10, 'lelylijn'.	Als de Lelylijn wordt gerealiseerd door middel van een tunnel, dan verwachten we dat het Rijk ook onderzoekt of er een tunnel voor het wegverkeer kan komen ter vervanging van de huidige Ketelbrug.
Economie	Werkgelegenheid	§4.3 Economie.	Hoofdstuk 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling' en 'bloeiende economie'.	Zie ook de doelen in de begroting 2024, programma 'bloeiende economie'.
	Innovatie	Komt terug bij veel onderwerpen, waaronder de visie op de rol van de provincie en de transitieopgaven.	Dit is één van de belangrijkste pijlers van het coalitieakkoord.	We volgen niet altijd de gebaande paden, maar durven ook nieuwe wegen in te slaan. We passen kansrijke nieuwe mogelijkheden in de praktijk toe. Hierbij betrekken we de creativiteit en kennis vanuit de samenleving
	Lagere regeldruk MKB	§ 4.3.1 'economisch programma'.	Hoofdstuk 'bloeiende economie'.	Zie ook de doelen in de begroting 2024, programma 'bloeiende economie'.
	Ondersteunen visserij	Geen specifiek onderwerp in de perspectiefnota, omdat het al is verweven in het coalitieakkoord en de begroting (programma 'landbouw, visserij, water en natuur in balans')	Pagina 63, 'visserij'.	We ondersteunen de innovatieve Flevolandse vissers en willen minder regels.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Vestigingsbeleid bedrijven	Dit komt samen in de opgaven, waarin werkgelegenheid, innovatie en een goed vestigingsklimaat bevorderd worden.	Hoofdstuk 'bloeiende economie'.	We stellen beleid op ten aanzien van bedrijven met grote impact op de omgeving en nemen hierin randvoorwaarden op voor vestiging, zoals het gebruik van ruimte, energie en water.
	Alternatief voor Lelystad Airport	Geen specifiek onderwerp in de perspectiefnota, omdat het al is verweven in het coalitieakkoord en de begroting.	Pagina 35, 'luchthaven Lelystad en pagina 65, 'Lelystad airport'.	In 2024 actualiseren we het programma 'Toekomstbestendige en innovatieve luchthaven' samen met de luchthaven en gemeente Lelystad.
	Circulaire economie	Geen specifiek onderwerp in de perspectiefnota, omdat het al is verweven in het economisch programma en de begroting.	-	Circulaire economie is opgenomen in het economisch programma.
	Focus op onderwijs	Onderwijs is onderdeel van de drie ontwikkelpijlers. Zie daarnaast ook pagina 51, 'inhoudelijk'.	Onderwijs is verwerkt in diverse thema's en doelen, onder andere in het programma 'Fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	In vrijwel alle programma's speelt onderwijs een rol, bijvoorbeeld bij bloeiende economie (betrekken bedrijfsleven bij het onderwijs) als bij vitale samenleving (cultuur, voedsel) als bij eigentijds bestuur.
Wonen en ruimtelijke ordening	Coöperatieve woonvormen	Dit valt onder de opgave 'wonen'.	Zie het hoofdstuk 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	Zie het programma 'Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap'.
	Biobased bouwen	Dit valt onder de opgave 'wonen'.	Zie het hoofdstuk 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	Zie het programma 'Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap'.
	Betaalbare woningen	Dit valt onder de opgave 'wonen'.	Zie het hoofdstuk 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	Zie het programma 'Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap'.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Grip op grote projecten	Geen specifiek onderdeel in de perspectiefnota, maar het is wel het fundament voor de financiële beheersing en afwegingen bij besluitvorming.	Hiervoor verwijzen wij naar het hoofdstuk 'solide financiën'.	Vanuit de instandhouding van de organisatie hebben wij aandacht voor de beheersing van projecten. In 2024 is bijvoorbeeld een projectadministratie in gebruik genomen die de administratie en monitoring op projecten ten goede komt.
	Effecten klimaatverandering op ruimtelijke ordening	Dit valt onder de opgave 'wonen'.	Zie het hoofdstuk 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	Zie het programma 'Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap'.
Samenleving en cultuur	Demografische ontwikkeling, arbeidsmarkt en migratie	Dit valt onder de visie 'bouwen aan een samenleving' en de opgave 'wonen'. Zie ook §3.2.	Zie de hoofdstukken 'fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling' en 'bloeiende economie'.	-
	Instandhouding cultuur en culturele sector	Dit valt onder de visie 'bouwen aan een samenleving' en de opgave 'wonen'. Zie ook §4.4 'samenleving en cultuur'.	Onderdeel van het hoofdstuk 'Fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling' en 'Vitale samenleving en aantrekkelijk Flevoland'.	Versterking van Flevolandse cultuur en erfgoed draagt bij aan de leefbaarheid van Flevoland en het welzijn van haar inwoners. We vinden het belangrijk dat cultuur voor iedereen toegankelijk is en zullen dat ook bevorderen in het onderwijs en in de verdeling van de beschikbare subsidies.
	Aanpak ondermijning	Geen specifiek onderwerp voor opgenomen, omdat dit al is opgenomen in de begroting van 2024 en verder. Zie ook programma 7 'eigentijds bestuur' in de begroting.	Pagina 23 en pagina 47, 'ondermijning'.	Ondermijning is een groeiend risico voor de samenleving. Ook in onze provincie met een omvangrijk buitengebied. We hebben oog voor de risico's van ondermijnende criminaliteit en zijn doordrongen van de noodzaak van een gezamenlijke aanpak met onze gemeenten en het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC, een instantie die regionale overheden ondersteunt bij het bestrijden van criminaliteit).

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Belang vluchtelingen en statushouders	Dit valt onder de visie 'bouwen aan een samenleving' en de opgave 'wonen'.	Onderdeel van het hoofdstuk 'Fijn wonen en ruimtelijke ontwikkeling'.	Flevoland helpt veel vluchtelingen en asielzoekers met opvang en een dak boven hun hoofd, zoals wordt gevraagd door het rijk
	Zorg in Flevoland, waaronder ziekenhuiszorg	Maakt deel uit van de visie op de rol van de provincie, zoals op pagina 10 staat bij 'investeren in gezamenlijk aanpak' en de transitieopgave 'wonen'.	Onderdeel van het hoofdstuk 'Vitale samenleving en aantrekkelijk Flevoland'.	Flevolandse inwoners moeten zich gezond kunnen ontwikkelen, er moet goede en volwaardige (ziekenhuis-)zorg bereikbaar zijn voor iedereen, voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor iedereen, mensen met een beperking en ook ouderen moeten mee kunnen blijven doen.
	Toerisme en recreatie	Geen specifiek onderwerp hiervoor opgenomen, omdat dit al deel uitmaakt van de doelen in de begroting van 2024 en verder (zoals in programma 4 'Vitale samenleving en aantrekkelijk Flevoland'.	Onderdeel van het hoofdstuk 'Vitale samenleving en aantrekkelijk Flevoland'.	Onze provincie maakt het aantrekkelijker voor bedrijven en werknemers en voor toeristen. We zijn trots op het erfgoed van onze pioniers en willen dat koesteren.
Instandhouding organisatie	Voldoende personele capaciteit	Zie §4.9 'instandhouding organisatie'.	Onderdeel van het coalitieakkoord is het op sterkte brengen van de personele capaciteit. Voor de uitvoering van het coalitieakkoord is ook incidenteel ruimte voor personele capaciteit gereserveerd.	Het voorstel in de perspectiefnota is gebaseerd op het eerder uitgevoerde Cebeon rapport. Zie ook pagina 51, G, 8 en 9.
Bestuur	Rol van de provincie en disbalans taken en bevoegdheden van provincies	Hoofdstuk 2 'Visie op Flevoland'.	Het coalitieakkoord beschrijft de visie van het college op de provincie, in hoofdlijnen maar ook per onderdeel specifiek.	-

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Voortgang coalitieakkoord	Geen onderwerp voor opgenomen, omdat dit al in het coalitieakkoord is opgenomen.	Pagina 47, 'eigentijds bestuur' punt 4.	We maken de voortgang van het coalitieakkoord inzichtelijk in de jaarstukken. Dit gaat in vanaf de jaarstukken over 2024, omdat het coalitieakkoord vanaf 2024 in de begroting is verwerkt.
	Vernieuwend bestuur	Hoofdstuk 2 'Visie op Flevoland' en §8.2 'vergezichten'.	Zie het hoofdstuk 'eigentijds bestuur'.	De politiek dichter bij de mensen brengen en het vertrouwen van de burger in het bestuur herstellen; dat is één van de belangrijkste doelen waarvoor wij ons gaan inzetten. Want we willen een bestuur zijn v an en v ó or alle Flevoland ers .
	Participatie	Komt terug bij veel onderwerpen, waaronder de visie op de rol van de provincie, de transitieopgaven en de stijl van besturen.	Hoofdstuk 'een zelfbewuste provincie'. Pagina 43, "samen met Provinciale Staten ontwikkelen we aan de hand van inspiratiesessies hiervoor een 'gereedschapskist' met instrumenten voor participatie, die we heel gericht inzetten". Pagina 62, 'Van, voor en door Flevoland ers '. Ook is dit één van de kernwaarden.	We betrekken onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden bij wat we doen, zowel in de keuzes als in de uitvoering.
	Dalende begrotingsruimte, scherp zijn op uitgaven	Zie § 1.3 'samenvatting financiële aspecten'.	Pagina 48, hoofdstuk 'solide financiën'.	We zorgen voor een gezonde positie van de provinciale reserves. We gaan terughoudend om met risicodragende investeringen. Ook hechten we er aan dat voorstellen altijd zijn voorzien van een financiële dekking.

Thema	Onderwerp	PPN	CA	Toelichting
	Scenario's voor besluitvorming	<p>Voor enkele voorstellen zijn scenario's opgenomen, die gebruikt kunnen worden voor de afzonderlijke besluitvorming over het uit te voeren beleid. Zie de voorstellen 4 Economisch programma en 6 Voortzetten cultuurbeleid.</p> <p>Daarnaast hebben wij in §8.2 drie vergezichten geschetst die gebruikt kunnen worden voor keuzes over de toekomstige ontwikkeling van Flevoland.</p>	-	<p>Er werd nog niet eerder gewerkt met scenario's voor besluitvorming in de perspectiefnota. Nu is daar voor enkele voorstelling invulling aan gegeven, door de scenario's te benoemen die voor afzonderlijke besluitvorming terug zullen komen voor behandeling door Provinciale Staten. Financieel hebben wij voor de reservering rekening gehouden met de maximaal benodigde financiële dekking, zodat de afweging inhoudelijk gemaakt kan worden.</p>